

Pou de glaç

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Joan de Vilatorrada
Emplaçament Camí que mena a Can Canals Vell a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.75122
Longitud: 1.78996
UTM Est (X): 399397
UTM Nord (Y): 4622863

Classificació

Número de fitxa 08218-90
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'estructura es troba en un estat complet d'abandonament.
Protecció Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadastral: Pol. 3- Parcel·la 9- Subparcel. C
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00001

Fitxes associades:

[Mas can Canals Vell - finca Santa Marta](#)

Autoria de la fitxa Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)

Data de registre de la fitxa: dt., 27/03/2001 - 02:00

Descripció

La recollida i conservació de la neu i el glaç presentava dificultats pràctiques importants. Un dels elements determinants és aconseguir el màxim aïllament tèrmic possible. El pou de glaç té com a base una estructura circular excavada sota terra retallant en el terreny natural, que pot apreciar-se encara a la part baixa. L'objectiu era recollir el gel produït en les glaceres properes a fi d'emmagatzemar-lo de cara a l'estiu. D'uns 3 m. de diàmetre, és cobert a la part superior amb una volta semiesfèrica feta en pedra seca amb encofrat i encanyissat interior. La volta presenta una obertura quadrada a la part superior. La volta també presenta una porta d'accés quadrada i encarada a llevant. La seva finalitat era permetre l'accés i l'extracció dels blocs de gel mitjançant una politja.

Observacions:

Encara que aquest element sigui conegut de forma tradicional com un pou de glaç, cap la possibilitat de que es tracti d'un antic forn de guix, ja que l'interior d'aquesta estructura es trobava cuita. També és possible que s'hagi utilitzat en un principi com a pou de glaç i després canviés la seva funció per la de forn. S'ha de tenir en compte la manca de tradició en tot el terme en el tema dels pous de glaç.

Història

La utilització de la neu i el glaç natural és coneguda des de l'antiguitat, però a Catalunya no es produeix de forma sistemàtica fins el segle XVI. Si bé a aquest segle era encara un producte de luxe, la seva finalitat era la conservació d'aliments i la medicina. Als segles XVII, XVIII i XIX el gel deixà de ser un producte de luxe per passar a ser una necessitat en la vida quotidiana. En aquests moments nombroses masies benestants construïren diferents pous particulars per proporcionar-se gel. La notícia de la seva existència ha estat facilitada pel Sr. Martos (administrador del mas Can Canals Vell) i pel Sr. Àngel Muntané.

Bibliografia

PERARNAU I LLORENÇ (1992). Els pous de glaç de la comarca de Bages. Col.Quaderns, 5. C.E.B. Manresa. CANALS I GUILERA (1990) "Els pous de neu i glaç a Catalunya" a Ciència, 65 pp.42-45. Barcelona. CAPEL SAEZ H (1970) "Una actividad desaparecida de las montañas mediterraneas: el comercio de la nieve" a Revista de Geografia, 1. U.B. Barcelona

